

KALBŲ, LITERATŪROS IR VERTIMO STUDIJŲ INSTITUTAS: 2017 METŲ VEIKLŲ APŽVALGA

Sausio 5 d. Lietuvos mokslų akademijoje Vilniuje įvyko prof. habil. dr. Olego Poliakovo paskaita-diskusija „Lietuvių kalbos tiltas į indoeuropiečių pasaulį“. Mokslininkas 2016 metais buvo nominuotas Lietuvos mokslo premijai už darbų ciklą *Lietuvių ir kitų indoeuropiečių kalbų santykių tyrimai istorijos ir kultūros kontekste (2001–2015)*. Renginyje taip pat dalyvavo lituanistas, vertėjas, Vilniaus universiteto emeritas prof. habil. dr. Arnoldas Piročkinas.

Vasario 5–6 d. nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje demonstruotas Audiovizualinio vertimo bakalauro programos studentų ir dėstytojų doc. dr. J. Kerevičienės, dokt. J. Astrauskienės ir lekt. J. Skovorodko verstas filmas *Astrida*. Filmą demonstravo dokt. J. Astrauskienė ir AVV5 studentė G. Krencevičiūtė. Lapkričio 13 dieną vykusioje filmo peržiūroje subtitrus leido MA studentė S. Žukauskaitė. Peržiūroje dalyvavo Astridos Lindgren anūkė Malin Billing.

Vasario 13 d. įvyko Lietuvių literatūros vertėjų sąjungos ir Kino pavasario atstovų dviejų filmų vertimo seminarai AVV studentams. Organizatorės – prof. dr. D. Satkauskaitė ir dokt. J. Astrauskienė. Kovo mėnesį AVV studentų versti filmai rodyti Kino pavasario festivalyje. Veiklą kuravo dėstytoja dokt. Jurgita Astrauskienė.

Vasario 21 d. VU KnF V. Gronsko auditorijoje įvyko seminaras „Festivaliui „Kino pavasaris“ rengiamų filmų *Sieranevada* ir *Hunt for the Wilderspeople* subtitravimo į lietuvių kalbą iššūkiui“. Redagavimo seminarą vedė Lietuvos literatūros vertėjų sąjungos (LLVS) atstovai. VU KnF AVV programos studentų versto filmo *Sieranevada* lietuvių kalbos raišką komentavo LVVS vertėja, lietuvių kalbos redaktorė Rūta Jonynaitė, o filmo *Hunt for the Wilderspeople* vertimą nagrinėjo LLVS ekspertas Virgis Čepļiejus. Renginio organizatorės – dokt. J. Astrauskienė, prof. dr. D. Satkauskaitė.

Kovo 15 d. fakultete viešėjo filmo *Emilija iš Laisvės alėjos* režisierius Donatas Ulvydas. Pokalbį moderavo VU KnF prof. dr. Loreta Ulvydienė ir Kauno arkivyskupijos vyskupas augziliaras, dabartinis Telšių vyskupas ordinaras, teologijos mokslų daktaras Kęstutis Kėvalas.

Kovo 23 d. Kauno nacionaliniame dramos teatre parodyta W. Shakespeare'o drama *Hamletas* (rež. V. Bareikis) su garsiniu komentavimu – pritaikyta žiūrovams su regėjimo negalia. Į teatrą susirinko žiūrovai iš Šiaulių, Kaišiadorių, Panevėžio, Prienų, Kėdainių, Jonavos, Vilniaus, Kauno. Pradžioje išdalintos belaidės komentavimo ausinės. Garsų Shakespeare'o kūrinį stebėjo net 160 žmonių, lydimų artimųjų. Garsinį komentavimą žiūrovams parengė ir spektaklį komentavo AVV programos ketvirtakursė Kristina Meilūnaitė, vadovaujama dėstytojos dr. Lauros Niedzviegienės. Prieš veiksmo pradžią studentė susirinkusiesiems pristatė spektaklio scenovaizdį, erdvę, aktoriai pabendravo su publika.

K. Meilūnaitė pristatė kelis spektaklyje vaidinančius aktorius, o pastarieji publikai atsakė trumpu komentaru apie vaidmenį arba pasisveikinimu. Tai būtina, kad neregys lengviau atskirtų personažus scenoje pagal jų balsą ir tembrą. Kad geriau įsivaizduotų būsimąjį spektaklį, publika galėjo paliesti rankomis keletą audinių, iš kurių pasiūta Ofelijos suknelė, karaliaus ir karalienės kostiumas. *Hamletas* – trečiasis spektaklis su garsiniu komentaru, parodytas Kauno nacionaliniame dramos teatre. Iš viso nuo 2012 metų tai jau dešimtas Lietuvos teatruose parodytas spektaklis su garsiniu komentaru.

Kovo 24 d. fakultete įvyko Europos lotynų ir graikų kalbų festivalis. 10 val. Paryžiaus laiku fakulteto filologai „CSC laisvalaikio erdvėje“ kartu su Kembridžo, Oksfordo, Paryžiaus, Liono, Lilio, Gento, Varšuvos, Toronto, Bogotos ir kitais vakarų kultūrinės tradicijos puoselėtojais bei mylėtojais (127 grupės iš daugiau nei 20 pasaulio šalių, kalbančių daugiau nei 40 skirtingų kalbų) viešai skaitė Homero *Odisėją*. Renginio fakultete organizatorės – doc. dr. Skirmantė Biržietienė ir prof. dr. Skirmantė Šarkauskienė.

Kovo 27 d. Lietuvių literatūros kabinete įvyko seminaras „Apie žodžių sandūros tikslumą: Juditos Vaičiūnaitės lyrikos vertimai ir vertinimai“. Jo metu buvo pristatyta dr. Gintarės Bernotienės monografija *Apie žodžių sandūros tikslumą: Juditos Vaičiūnaitės lyrikos vertimai ir vertinimai* (2016). Mokslininkė kalbėjo ne tik apie keturis įvairiu laiku (1964–2002) publikuotus J. Vaičiūnaitės poezijos vertimų rinkinius rusų, anglų ir latvių kalbomis, bet ir apie tai, ką apie to meto lietuvių literatūros procesą atskleidė šių rinkinių parengimo istorijos. „Reprezentuodami nacionalinę kultūrą, vertimai ypač sovietmečiu buvo ta vieta, kurioje kirtosi estetiniai ir sociopolitiniai literatūros vertinimo kriterijai. Literatūrą patronuojančios institucijos disponavo autoriaus pripažinimo lojaliu, hierarchizavimo ir atstovavimo funkcijomis. Juditos Vaičiūnaitės oficialaus pripažinimo ir tapimo lietuvių literatūros klasike kelias, restauruotas iš archyvinių dokumentų ir tyrinėtas per vertimų politikos prizmę, rodo, jog tam, kad iškiltų, ji privalėjo paklusti ideologinio patronažo grandžių savivalei ir leistis į kompromisus,“ – teigė dr. Gintarė Bernotienė (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas). Renginio organizatorė doc. dr. Eglė Keturakienė.

Balandžio 18 d. įvyko Ayşen Handan Girginer iš Anadolu universiteto (Turkija) pasakaita „Learner Autonomy: a Cross Cultural Analysis“ („Besimokančiojo autonomiškumas: tarpkultūrinė analizė“), kurios metu buvo aptarti trijų skirtingų šalių – Turkijos, Ispanijos ir Tailando – studentų suvokimo apie užsienio kalbos mokymąsi ir kultūriniai aspektai.

Balandžio 19 d. studentai pakviesti į dar du Ayşen Handan Girginer užsiėmimus: pasakaitą „Istanbul as an Authentic Material“ („Stambulas kaip autentiška medžiaga: kultūrinės ir kalbinės atvertys“) ir seminarą „Translation of Advertising“ („Reklamų vertimas“). Renginio organizatorė lekt. Livija Grikiėtis.

Balandžio 25 d. VU KnF merginų choras „Veni Gaudere“, vadovaujamas Adelės Mikalkėnienės, dainavo Vilniaus rotušėje knygos *Nemunu per Lietuvą* pristatyme. Pagal populiarią LRT projektą „Nacionalinė ekspedicija „Nemunu per Lietuvą“ parengtos knygos pristatyme dalyvavo jos autorius ir sudarytojas gamtininkas Selemonas Paltanavičius, profesorius Alfredas Bumblauskas, muzikologė Zita Kelmickaitė, prodiuseris Edmundas Jakilaitis, lenktynininkas Benediktas Vanagas ir kiti ekspedicijos dalyviai. „Tikimės, kad

mūsų a cappella atliekami kūriniai patiks ne tik garbiems ekspedicijos dalyviams, bet ir visiems į renginį susirinkusiems“, – sakė Adelė Mikalkėnienė, 2016 metais turiningos veiklos dešimtmetį pažymėjusio choro vadovė. Ne vieną garbingą apdovanojimą pelniusių merginų iš VU KnF choro „Veni Gaudere“ atliekama muzikinė programa knygos apie ekspediciją Nemunu pristatymą papuošė ir gegužės 3 d. renginyje Maironio lietuvių literatūros muziejuje Kaune.

Balandžio 27 d. vardinių auditorijų atidarymu Napoleono name (VU KnF IV korpuse, Muitinės g. 14, Kaune) prasidėjo tarptautinė mokslinė konferencija *Tekstai ir kontekstai: paribio fenomenas*. Ją surengė VU Kauno fakulteto filologai, kurių dauguma – doc. Juozo Jasaičio ir prof. Vlodo Žulio studentai, puoselėjantys savo garbių dėstytojų mokslinį palikimą ir diegiantys jų išpažintas vertybes dabartiniams studentams. Šių studentų, šiuo metu fakulteto darbuotojų, iniciatyva dvi fakulteto auditorijos pavadintos ilgamečių Vilniaus universiteto Kaune dėstytojų – docento dr. Juozo Jasaičio ir profesoriaus hab. dr. Vlodo Žulio – vardais. Buvęs Lietuvių literatūros kabinetas nuo šiol bus vadinamas prof. dr. Vlodo Žulio auditorija, o buvusi XV auditorija, kurioje mėgo dirbti docentas dr. Juozas Jasaitis, bus vadinama jo vardu. Prof. dr. V. Žulio auditorijoje įkurdinta mokslinė profesoriaus biblioteka, kuria nuo šiol galės naudotis būsimieji filologai. Šių dviejų Lietuvos kultūrai ir mokslui nusipelnusių asmenybių atminimui skiriamame renginyje mintimis apie prof. Vladą Žulį dalijosi VU KnF profesorius dr. Aleksandras Krasnovas, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto docentė dr. Birutė Briaukienė ir profesoriaus giminaitė Gražina Daukantienė. Apie doc. Juozą Jasaitį kalbėjo VU KnF profesorė Daiva Aliūkaitė, docentė Eglė Keturakienė ir docento sūnus Julius Jasaitis.

Balandžio 27–28 d. fakultete įvykusi tarptautinė mokslinė konferencija *Tekstai ir kontekstai: paribio fenomenas* buvo skirta pasidalyti idėjomis apie kultūrą, kurioje baigia išnykti vienas svarbiausių klasikinę tikrovę konstruojančių veiksnių – riba. Sakoma, kad dabar žanrai susimaišę, medijos susisaistę įvairiais intermedialumo ryšiais, kalbos ir kultūros istorijoje neregėtu mastu persiklojusios ir veikia vienos kitas, tikrovė bei jos simuliakrinės kopijos tapusios nebeatskiriamos. Pranešimuose klausta – o ar ta riba, skirtumas tarp jų apskritai reikalingas? Konferencijos organizatorės – prof. dr. Skirmantė Biržietienė, doc. dr. Rita Baranauskienė, Inga Vaitkevičiūtė.

Gegužės 2 d. paskaitą „Fake History and Media Literacy“ („Netikra istorija ir medijų raštingumas“) skaitė istorikas dr. Jasonas Steinhaueris (JAV). Paskaitoje ir diskusijoje dalyvavo ir JAV ambasados Lietuvoje atstovų grupė, vadovaujama ambasados viešųjų ryšių specialistės Althea’os Cawley-Murhree. Renginį organizavo prof. dr. L. Ulvydienė ir dokt. J. Astrauskienė.

Tą pačią dieną paskaitą „Practicing English Productive Skills Through Current Cultural and Social Issues“ skaitė dr. Gozem Cecen (Anadolu universitetas, Turkija). Veiklą organizavo prof. dr. J. Krūminienė ir lekt. L. Grikiėtis.

Gegužės 8 d. prof. Vlodo Žulio auditorijoje paskaitą „Apie semiotinį gaisrą: vieno Marcelijaus Martinaičio eilėraščio paraštės“ skaitė Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto darbuotoja dr. Gintarė Bernotienė. Ji analizavo Martinaičio rinkinio *K. B. Įtariamias* eilėraščių

„Liber acephalus“, koduojantį visą rinkinio idėją – autoriaus įvairiais rakursais eksplikuojamą buvimo įtariamą jauseną. „Remiantis M. Martinaičio dienoraščio užrašais, jo poezija, istoriniu kontekstu ir amžininkų liudijimais eilėraštis „Liber acephalus“ perskaitomas ir kaip išgyvenamo istorinio virsmo egodokumentinis paliudijimas, ir kaip autonominę meno kūrinio tikrovę nuo gyvenimo tikrovės skiriantis tekstas, kuriame M. Martinaitis perteikia sudėtingą rašymo ir gyvenimo sampyną“ – teigė mokslininkė. Renginį organizavo dėstytoja doc. dr. Eglė Keturakienė.

Gegužės 9 d. Vaizdo konferencijų studijoje VU KnF Literatų klubas surengė pirmąjį literatūrinį protmūšį fakultete, kuriame dalyvavo įvairių specialybių studentai, dėstytojai (doc. dr. Skirmantė Biržietienė, doc. dr. Eglė Keturakienė) ir net fakulteto administracija: mokslo reikalų prodekanė doc. dr. Ingrida Šarkiūnaitė, akademinį reikalų prodekanė prof. dr. Daiva Aliūkaitė, tarptautinių ryšių prodekanė prof. dr. Jadvyga Krūminienė.

Gegužės 10–11 d. penktąjį kartą įvyko tarptautinė tarpdisciplininė konferencija *Tarp Eilučių: Lingvistikos, Literatūrologijos ir Medijų Erdvė: TELL ME' 17*. Konferencijos organizatorės: prof. dr. Danguolė Satkauskaitė, dokt. Jurgita Astrauskienė, Agnė Lukševičiūtė, Dovilė Hofmanaitė, Simona Žukauskaitė, Indrė Čėsnaite, Ernesta Ranonytė, Viktorija Lapajeva.

Gegužės 16 d. kartu su AVV studentais ir socialiniais partneriais („Aktida“) parengtas pilnas animacinio filmo *Drakono užkeikimas* dubliažas, organizuota peržiūra kino teatre. Darbus koordinavo dokt. Jurgita Astrauskienė.

Balandžio 5 d. fakulteto Teatro menėje VU KnF performanso teatro „Raudonojo kilimo“ teatro grupės nariai pristatė spektaklį *Istrižainė 67* pagal D. Ivanovo ir V. Trifanovo kūrinį. Naujausio pastatymo režisierė – Indrė Taločkaitė, „Raudonojo kilimo“ teatro vadovė. Pjese adaptavo Rūta Narkevičiūtė, VU KnF absolventė. Vaidino: Dalia Puidaitė, Lukas Četyrkovskis, Ineta Kuralavičiūtė, Tomas Utmanas, Mantas Mockus, Agnė Mozūraitė, Kristina Užukauskaitė ir Karolis Linauskas. Spektaklio dailininkė – Inga Navickaitė. Naujausias VU KnF „Raudonojo kilimo“ teatro spektaklis kalba apie nuolatinį bandymą atsiriboti, mintimis pabėgti kitur, užmirštus artimuosius ir sunykusį bendravimą.

Birželio 1 d. įvyko animacinio filmo *Avelės ir vilkai* premjera Lietuvos aklųjų bibliotekoje (LAB). Garsinio vaizdavimo tekstą sukūrė, pati jį įgarsino ir sumontavo VU KnF studentė Ieva Andrijauskaitė, vadovė dr. Laura Niedzviegienė.

Birželio 26–27 d. fakultete viešėjo Jeruzalės hebrajų universiteto profesorė Leona Toker, monografijų autorė, mokslo žurnalo *Partial Answers: Journal of Literature and the History of Ideas*, kurį Jeruzalės hebrajų universitetas leidžia kartu su garsia Johns Hopkins University Press leidykla, vyriausioji redaktorė, taip pat žurnalo *Respectus Philologicus* redkolegijos narė. Šiuo metu profesorė dėsto Vladimiro Nabokovo, Jameso Joyce'o kūrybą, XVIII–XIX a. britų literatūrą, XX a. dokumentinę prozą. Profesorė vedė paskaitas-seminarus “Towards a Literary History of Concentration Camps: Comparative or ‘Entangled’?” ir “Resistance in Gulag Literature and the Literature of the Holocaust: Ambiguities of Representation”. Renginį organizavo prof. dr. J. Krūminienė.

Liepos 24–25 d. Kauno fakultete viešėjo Jeruzalės hebrajų universiteto ir Niujorko Žydų teologijos seminarijos profesorius Davidas Roskiesas, tiriantis žydų (ypač jidiš) literatūrą ir kultūrą, besidomintis Rytų Europos žydų kultūros istorija. Profesorius vedė paskaitas-seminarus “The DNA of Jewish Collective Memory, or Litvaks in Love”, “Family Photos: Documenting the Severed Past”. Profesorius – Amerikos žydų mokslų akademijos (American Academy for Jewish Research), Amerikos menų ir mokslų akademijos (American Academy of Arts and Sciences) narys, gavęs garsius apdovanojimus (pavyzdžiui, Ralpho Waldo Emersono ir Johno Simono Guggenheimo draugijos premijas), taip pat žurnalo *Prooftexts: A Journal of Jewish Literary History*, kurį leidžia Jeilio universitetas (Yale University Press), vyriausiasis redaktorius. Renginį organizavo dėstytojos prof. dr. J. Krūminienė ir dokt. L. Abraitienė.

Rugsėjo 13 d. instituto Lietuvių literatūros pirmojo kurso magistrantūros studentėms dėstytoja prof. dr. Gabija Bankauskaitė suorganizavo viešą paskaitą Maironio lietuvių literatūros muziejuje kartu su pranešėja dr. Virginija Paplauskiene „Liūnės Sutemos gyvenimas ir kūryba“.

Rugsėjo 27 d. studentės dalyvavo viešojoje paskaitoje Balio ir Vandos Sruogų namuose-muziejuje „Balio Sruogos bei Vandos Daugirdaitės-Sruogienės gyvenimas ir kūrybinė veikla“, renginį vedė muziejininkė Birutė Glaznerienė ir prof. dr. Gabija Bankauskaitė.

Rugsėjo 30 d. AVV IV kurso studentai kartu su AVV II kurso magistrantėmis Simona Žukauskaite ir Viktorija Lapajeva fakulteto bendruomenei organizavo antrąją Vertėjų dienos šventę. Koordinatorė doc. dr. Jurgita Kerevičienė.

Spalio 5 d. V. Gronsco auditorijoje 11–12 klasių mokiniams dr. Mindaugas Grigaitis vedė viešą paskaitą „Psichoanalitinis žvilgsnis į Vinco Mykolaičio-Putino romaną *Altorių šešėly*“. Remiantis psichoanalitinėmis Sigmundo Freudo ir Karlo Gustavo Jungo teorijomis, buvo analizuojama Liudo Vasario charakterio raida, nurodytos gairės, kaip psichologine analize grįsta romano interpretacija gali būti panaudota rašant valstybinio egzamino rašinį.

Spalio 11–20 d. tarptautiniame žmogaus teisių dokumentinių filmų festivalyje „Nepatogus Kinas“ (“Inconvenient Films”) buvo demonstruojami dokumentiniai filmai su specializuotais subtitrais kurtiesiems ir neprigirdintiesiems. Tai įvyko pirmą kartą Lietuvos istorijoje. AVV vertimo ir subtitravimo kurtiesiems ir neprigirdintiesiems darbus koordinavo dėstytoja dokt. J. Astrauskienė. Absolventė G. Vilčiauskaitė parengė penkis filmus su subtitrais kurtiesiems ir neprigirdintiesiems.

Spalio 16 d. dėstytoja doc. dr. Jurgita Kerevičienė kartu su Lietuvos kurčiųjų draugijos viceprezidentu Kęstučiu Vaišnora AVV studentams ir dėstytojams suorganizavo pažintinį seminarą apie žmonių, turinčių klausos negalią, kasdienybę, poreikius, audiovizualinės medžiagos pritaikomumo specifiką.

Spalio 18 d. diskusijai apie kalbą ir literatūros vertimą į KnF atvyko vertėja Daiva Daugirdienė. Savo amato meistrė, „Metų vertėjo krėslas“ premijos laureatė, išvertusi daugiau nei dvidešimt kūrinių, priklausančių skirtingoms literatūros sritims. Vertėjos kelią Daugirdienė pradėjo nuo Ednos O’Brien apsakos „Kaimo mergaitės“ 1990 m. Vertėja didžiuojasi tokiais vertimais, kaip F. Scotta Fitzgeraldo apsakymų rinkiniu *Sugautas šešėlis* (2014) ar Johno Irvingo *Paslapčių alėja* (2017). Susitikime kalbėta apie tai, ar sunku rasti gražų

lietuvišką žodį, ar literatūra gali keisti. Renginį organizavo dėstytojos dokt. L. Abraitienė ir doc. dr. J. Kerevičienė.

Spalis 19 d. ES programavimo savaitės “Europe Code Week” metu VU KnF AVV programos studentai ir dėstytoja dr. Laura Niedzviegienė kartu su Lietuvos kompiuterininkų sąjungos (LIKS) atstovu, Lokalizavimo sekcijos vadovu doc. dr. Gintautu Grigu suorganizavo ir koordinavo renginį „Mokomės versti Facebook“ nuotolinės paskaitos formatu. Transliacija vyko 10 val.

Spalis 26 d. buvo pristatyta monografija *Vertybės lietuvių pasaulėvaizdyje* (Kristina Rutkovska, Marius Smetona, Irena Smetonienė; Akademinei leidyba: 2017). Seminare įžvalgomis dalijosi, teorines koncepto analizės prielaidas, tekstinės ir sintetinės koncepto dalies analizės elementus aptarė viena iš monografijos autorių, Filologijos fakulteto Taikomosios kalbotyros instituto profesorė dr. Irena Smetonienė. Renginį organizavo prof. dr. Daiva Aliūkaitė.

Lapkričio 9 d. Kauno fakultete įvyko Linos Buividavičiūtės knygos *Helsinkio sindromas* pristatymas. Renginį moderavo Ieva Vitkauskaitė. Literatūros kritikė ir poetė Lina Buividavičiūtė – ištikima VU Kauno fakultetui: čia baigė Lietuvių filologijos ir reklamos bakalauro, Lietuvių literatūros magistro ir doktorantūros studijas. *Helsinkio sindromas* – pirmoji autorės knyga. Joje – drąsūs, provokuojantys, vietomis net šokiruojantys eilėraščiai. Jie nepaliks abejingų ar drungnų – arba norėsis stumti šalin, arba, priešingai, atlieps skaitančiojo pasaulį. Lietuvių poezijos lauke niekas dar taip nerašė – konstatavo autorė. Ir ne tik ji. Knygos redaktorius Viktoras Rudžianskas teigė: „<...> autorės lyrika panaši į ledus nešančią upę, kaip pavasarinė vandens stichija, rodosi, išplaus krantus, pakeis senvagės vietą ir visa, kas pateko į vandenį, bus nuplukdyta nežinia kur. Linos Buividavičiūtės poezijoje apstu netikėtų sugretinimų, kultūrinių ir mitologinių bei teologinių asociacijų, kurios neretai perauga į provokacijas. Tad visai natūralu, kad jos žodyne archetipai šliejasi prie slengo, ironija perauga į groteską, o tai, ką banaliai derėtų vadinti jaunatvišku maksimalizmu, ne taip jau retai deformuojasi į neurotines būsenas“. Renginį organizavo dokt. Viktorija Seredžiūtė ir Literatų klubas.

Lapkričio 11 d. pirmą kartą Lietuvoje VU Meno vadybos absolventės ir Kauno nacionalinio dramos teatro Vadybos skyriaus vadovės Agnės Burovienės iniciatyva į Kauno nacionalinio dramos teatro spektaklį *Gentis* (rež. Agnius Jankevičius) buvo pakviesti ir žiūrovai, turintys klausos negalią. Čia spektakliui AVV II kurso magistrantė Simona Žukauskaitė, konsultuojama dėstytojos doc. dr. Jurgitos Kerevičienės, sukūrė ir pateikė specializuotus surtitrus, taip suteikdama daug džiaugsmo ir galimybę tikslinei auditorijai mėgautis spektakliu. Po sėkmingo bandymo neketinama sustoti: kitais metais ketinama adaptuoti ir premjerą *Tarimamas ligonis* (rež. Inesa Paliulytė).

Lapkričio 14 d. fakultete viešėjo ir skaitė paskaitą “The Semiotic Cohesion of Audiovisual Text” audiovizualinio vertimo srityje dirbantis mokslininkas Francesco Vitucci iš Bolonijos universiteto. Renginį koordinavo dokt. J. Astrauskienė ir lekt. L. Grikiėtis.

Tą pačią dieną įvyko seminaras su poete ir dramaturge Daiva Čepauskaite. Viešnia atvyko dėstytojos doc. dr. Skirmantės Biržietienės kvietimu į Lietuvių literatūros pirmojo

kurso magistrantūros studentėjų paskaitas. Pokalbio tipo, kameriniame seminare kalbėta apie rašymą ir rašytojo veiklą, asmenines rašytojos patirtis, poezijos ir dramaturgijos skirtis bei sąsajas.

Lapkričio 25 d. „Baltojo kaspino“ festivalyje pristatytas AVV studentės Aurelijos Freizaitės ir Erasmus programos studento Manuel Rosales verstas filmas *Fridos gyvenimas*. Filmą buvo rodomas festivalio atidarymo šventėje ir kino teatre Romuva. Darbus koordinavo dėstytoja dokt. J. Astrauskienė.

Lapkričio 29 d. įvyko Konstantino Sirvydo *Punktų sakymų* kritinio leidimo pristatymas ir diskusija „Konstantino Sirvydo *Punktų sakymų* kritinis leidimas: tolesnė senųjų religinių raštų tyrimo ir jų aktualizavimo perspektyva“. Šis penkiatomis kritinis leidimas buvo parengtas kalbininkų Virginijos Vasiliauskienės ir Kristinos Rutkovskos Lietuvių kalbos institute. Leidinio recenzentai – VU profesorai Bonifacas Stundžia, Paulius Subačius ir lenkų kalbininkės profesorės Zofia Sawaniewska-Mochnowa ir Izabela Winiarska-Górska. Leidinio rengimą ir leidybą rėmė Valstybinė lietuvių kalbos komisija ir Lietuvos mokslo taryba. Diskusijoje pranešimus pristatė leidinio bendraautorės: dr. Virginija Vasiliauskienė („Konstantino Sirvydo *Punktai sakymų*: tolesnė senųjų religinių raštų tyrimo ir jų aktualizavimo perspektyva“) ir dr. Kristina Rutkovska („Konstantinas Sirvydas lenkų istoriografijoje“). Renginio metu veikė jubiliejinė VU KnF alumnės ir ilgametės dėstytojos kalbininkės Virginijos Vasiliauskienės knygų ir kitų svarbiausių jos publikacijų parodėlė, taip pat buvo galima įsigyti Konstantino Sirvydo *Punktų sakymų* kritinio leidimo ir kitų Lietuvių kalbos institute išleistų knygų. Renginį organizavo dėstytojos doc. dr. Rita Baranauskienė ir doc. dr. Ilona Mickienė.

Gruodžio 7–8 d. Klaipėdos dramos teatre parodytas latvių režisierės Maros Kimmelės režisuotas spektaklis *Tėvas* (pjesės autorius Augustas Strindbergas) su garsiniu vaizdavimu akliesiems ir silpnaregiams. Į Klaipėdą atvyko 300 žiūrovų, o norinčiųjų buvo dar daugiau. Renginyje drauge su dėstytoja dr. Laura Niedzviegiene dalyvavo 22 VU KnF Audiovizualinis vertimo bakalauro studijų programos studentai. Ši studentų grupė, nagrinėdama spektaklio vaizdo įrašą, parengė garsinį aprašymą, kurį skaityti patikėta studentei Agnei Bungaitei. Garsinio vaizdavimo specialistus ruošianti dr. Laura Niedzviegienė pasakojo, kad užsienyje garsinis vaizdavimas kultūros renginiuose jau yra įprasta praktika. Dėstytoja džiaugėsi, kad net keli šimtai žmonių iš įvairių Lietuvos miestų išsiruošė į kelionę, kad pamatytų spektaklį uostamiestyje. Tačiau Lietuvoje, deja, šiai sričiai labai trūksta valstybės dėmesio – kultūros institucijos mielai įsileistų specialistus ir leistų tai daryti, tačiau nėra stabilus finansavimo mechanizmas. Spektaklių, filmų garsinio vaizdavimo poreikis yra didelis, plati ir susidomėjusi auditorija, tačiau sąlygos tam menkos. LASS tegauna finansavimą vienam spektakliui per metus, visa kita atliekama savanorišku principu. Valstybė neturi strategijos ir didelio noro sukurti daugiau tokių produktų.

Gruodžio 8 d. didžiuosius Lietuvos kino ekranus pasiekė tragikomedija *Stebuklas* (rež. Eglė Vertelytė). Tai pirmoji lietuvių filmo premjera su subtitrais kurtiesiems ir neprisigirdintiesiems (SKN). KnF Kalbų, literatūros ir vertimo studijų instituto AVV programos dėstytoja doc. dr. Jurgita Kerevičienė ir AVV IV kurso studentai bendradarbiavo su lietuviško meninio

filmo kūrėjais ir parengė filmui specialius subtitrus kurtiesiems ir neprigirdintiesiems (angl. SDH). Meninio filmo premjera – labai svarbus įvykis Lietuvos audiovizualinio vertimo srityje. Filmo *Stebuklas* prodiuseris Lukas Trimonis pabrėžė, kad kurtiesiems pritaikytų titrų kūrimas nėra labai brangus, todėl užtenka tik noro ir šiek tiek pastangų. Lietuvos kurčiųjų draugijos viceprezidentas Kęstutis Vaišnora teigė, kad Lietuvoje yra titruojamos laidos ar filmai kurtiesiems, tačiau retas susimąsto, kaip iš tiesų turi būti pritaikyti titrai klausos negalią turintiems asmenims. Lietuvoje gyvena apie 6 tūkstančiai kurčiųjų ir 40 tūkstančių neprigirdinčių asmenų su skirtingu klausos netekimo laipsniu. Jiems dažni kultūriniai renginiai ir pramogos nėra savaime suprantamas dalykas. Tad kiekviena iniciatyva pritaikyti kultūrinės pramogos kurtiesiems yra sutinkama su džiugesiu. Filmo *Stebuklas* scenarijaus autorė ir režisierė Eglė Vertelytė akcentavo, kad bet kokia atskirties mažinimo iniciatyva neturėtų būti naujovė ir išskirtinumas, bet standartas ir įprasta praktika.

Metų pabaigoje VU Negalios klausimų koordinatorė Lina Garbenčiūtė VU bendruomenei ir visuomenei pristatė keturis trumpus dokumentinius filmukus apie VU studentų, turinčių įvairių fizinių negalių, iššūkius ir laimėjimus studijų kasdienybėje. Šiems filmukams specializuotus subtitrus parengė AVV IV kurso studentai kartu su dėstytoja doc. dr. Jurgita Kerevičiene.

Metus vainikavo pirmasis filmas su garsiniu vaizdavimu (GV) akliesiems ir silpnaregiams TV *Gražuolė*. Tai 35 mm nespalvotas filmas, sukurtas 1969 metais pagal J. Jakovlevo novelę. Scenarijaus autorius J. Jakovlevas, režisierius A. Žebriūnas. Garsinio vaizdavimo aprašą parengė VU KnF AVV studentės Indrė Čėsnaitytė, Raimonda Girnytė, Viktorija Lapaževa, Ernesta Ranonytė ir Simona Žukauskaitė. Jį koregavo ir montavo garsinio vaizdavimo dėstytoja dr. Laura Niedzviegienė. Tekstą skaitė AVV programos studentė Agnė Bungaitė.